

Mücahit ORUÇ

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Ahmet Sedat DÜNDAR

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

GİRİŞ

İnsanlık tarihinde dönüm noktası olarak kabul edilen tarım ve sanayi devrimi sonrasında, yakın geçmişte başlayan teknolojik devrime, günümüzde tanıklık etmekteyiz. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bilginin iletilmesi, işlenmesi ve saklanması bilişim araçları hayatımızı oldukça kolaylaştırmaktadır. Günümüzde bilişim dünyasının sağladığı kolaylıklar nedeniyle teknoloji hayatımızın her alanında önemli bir yer edinmektedir. Kullanım alanının yaygınlaşmasıyla elektronik cihazlar hukuki, teknik ve sosyal alanlarda olduğu gibi birçok alanda suç aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda yeni suç tipleri ve yöntemleri ortaya çıkmıştır. Bu da yeni yasal düzenlemelerin, yeni uzmanlık alanlarının ve yeni çalışma prensiplerinin oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir.

BİLİŞİM SUÇLARI

Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle gündeme gelen bilişim kavramının, her geçen gün hayatımızdaki önemi artmaktadır. Bilişim sözcüğüyle ilgili birçok tanımlama yapılmakla birlikte; genel olarak bilgi, bilginin işlenmesi ve iletilmesi olarak ifade edilmektedir. Türk Dil Kurumu'nun güncel Türkçe sözlüğünde insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makinalar aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi şeklinde tanımlanmıştır (1).

Sunucular (Server)

Ana bilgisayar üzerinde tüm bilgilerin saklandığı, hızlı işlemcilere sahip yüksek kapasiteli bilgisayarlardır. Çok yüksek miktarda veri depolama kapasiteleri olan sunucular, bu özelliklerinden dolayı dijital delil olarak kabul edilmektedir.

Yardımcı Deliller

Olay yerinde dijital delillerin yanı sıra çeşitli belge ve dokümanlar bulunabilir. Not, fatura, teslimat fişi, malzeme kutusu, kargo fişi vb. bu belge ve dokümanlar özenle incelenmeli soruşturma konusu ile ilgisi olanlara el konulmalıdır.

Kaynakça

1. Türk Dil Kurumu Resmi Web Sitesi, Güncel Türkçe Sözlük, Bilişim, <http://www.tdk.gov.tr/tdksozluk/sozbul.asp?kelime=bilisim>, (ET:22.05.2019).
2. Dülger MV, "Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku" 3. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013.
3. Öztürk B, Tezcan D, Erdem R, Sırma Ö, Kırıt FS, Özaydın Ö, Akcan EA, Erden E, "Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku", 7. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2014.
4. Tubake M, (2013). "Cyber Crimes: An Overview", Online International Interdisciplinary Research Journal, V.III: II, Mar-April 2013.
5. Türk Ceza Kanunu, R.G. 25611, R.G. Tarihi: 12.10.2004.
6. 5070 Elektronik İmza Kanunu Madde 3.
7. Kılıç MS, "Bilişim Suçlarına İlişkin Elektronik Delil Elde Etme Yöntemlerine Genel Bakış", Polis Bilimleri Dergisi, 2013;24:11-13.
8. Keser BL, "Adli Bilişim", Yetkin Yayınları, Ankara, 2004.
9. Carrier B, Spafford EH, "Getting Physical with the Digital Investigation Process, Center of Education and Research in Information Assurance and Security" CERIAS Purdue University, International Journal of Digital Evidence, 2003;2 (2):1.
10. Daniel L, "Digital Forensic. The Subdisciplines. Digital Forensic for Legal Professions", 2011;1:17-23.
11. Koç SK, "Adli Tıp I" içinde, (Editörler: Soysal Z, Çakalır C), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları, Rek. No: 4165, Fak. No: 224, İstanbul, 1999; 153-161.
12. Kenneally, "Computer Forensics", <http://www.usenix.org/publications/login/2002-08/pdfs/kenneally.pdf>, (ET:24.05.2019).
13. Hosmer C, "Proving the Integrity of Digital Evidence with Time, International Journal of Digital Evidence", 2002;1:8-9.

14. IACIS-International Association of Computer Investigative Specialists- "Guide for Forensic Examinations. Digital Forensic, USA 2004;55-56.
15. Öztürk B, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu", Mecmua, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1.Baskı, Ankara, 2008;663-676.
16. Kaygısız M, "Kriminalistik Olay Yeri İnceleme Suç Yeri ve Delil Güvenliği", Adalet Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2007.
17. Yetim S, "Dijital Kanıt Araştırma Yöntemleri", İBD, 2008;82 (3):1201-1221.
18. Çakır H, Kılıç MS, (). "Adli Bilişim ve Elektronik Deliller", Seçkin Yayınları, 1. Baskı, Ankara, 2014.
19. ISO/IEC 27037, "Information technology Security techniques Guidelines for identification, collection, acquisition, and preservation of digital evidence, International Organization for Standardization, International Electrotechnical Commission" İsviçre, 2012:28.
20. Şahin C, "Ceza Muhakemesi Hukuku", Seçkin Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 2014.
21. Convention of Cybercrime (23.11.2001/Budapest), <http://www.conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=185&CM=8&DF=24/05/2019&CL=ENG> (ET:24.05.2019).
22. Öztürk Mİ, "Bilişim Cihazlarındaki Sayısal Delillerin Tespiti ve Değerlendirilmesine İlişkin Akış Modelleri", Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
23. Saraydere İ, "Dijital Delillere İlk Müdahale İmaj Alma Ve İnceleme Süreçleri" Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İnternet Ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek lisans tezi, Afyon, 2018.
24. Kurt L, "Açıklamalı ve Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması", Seçkin Yayınevi, Ankara, 2005:29.
25. Johnson T, "Forensic Computer Crime Investigation", Taylor & Francis Group, New York, 2005:12.